

ใบความรู้ เรื่อง คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง คำที่มีความหมายเปรียบเทียบ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำเปรียบเทียบคำหลายความหมาย

คำเปรียบเทียบ คือ คำประสมที่มีความหมายเปรียบเทียบ มักจะใช้พูดและเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป เช่น

ตาขาว หมายถึง แสดงอาการขลาดกลัว

ตัวอย่างประโยค ฝี่ไม่มีจริงหรอก อย่าตาขาวไปเลย

ปากตลัด หมายถึง ปากจัด

ตัวอย่างประโยค อย่าไปมีเรื่องกับแม่ค้านะ **ปากตลัด** กันทั้งนั้น

คำที่มีหลายความหมาย คือ คำที่ต้องใช้บริบท (ข้อความแวดล้อม) เข้าไปประกอบจึงจะมีความหมายตรงตามจุดประสงค์ หากกล่าวขึ้นมาโดด ๆ จะมีความหมายหลายอย่าง ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน

คนกลาง หมายถึง

ก. คนที่นั่งระหว่างกลางโดยคนอื่น ๆ นั่งขนาบข้าง

ข. ลูกคนที่อยู่ในลำดับกลางระหว่างพี่กับน้อง

ค. ผู้ถือความเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเมื่อมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น

ง. ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย

จ. ผู้ทำการค้าระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค

ตัวอย่าง การใช้บริบท

๑. คุณสมชัยหรือ**คนกลาง**นั้นใจ นิ่งอยู่ระหว่างคุณสมคิดกับคุณสุดา (ความหมายเป็นไปตามข้อ ก)

๒. โอ๊ย ชาวบ้านแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งไม่ยอมให้มีการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน อีกฝ่ายสนับสนุนคงต้องหา**คนกลาง**มาแก้ปัญหาแล้ว (ความหมายเป็นไปตามข้อ ง)

๓. คนกรุงเทพฯซื้อข้าวสารราคาแพงขึ้นๆ แต่ชาวนาก็ยังยากจนเหมือนเดิม รวยแต่**คนกลาง**นั้นหละ(ความหมายเป็นไปตามข้อ จ)

ทางผ่าน หมายถึง

ก. ที่สำหรับไปมาให้ลุล่วงสู่จุดใดจุดหนึ่ง

ข. บุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือดูสะพานเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ

ตัวอย่าง การใช้บริบท

๑. จะไปเล่นน้ำที่พิทยา เธอจะใช้ตัวจังหวัดชลบุรีเป็น**ทางผ่าน**หรือเปล่า (ความหมายเป็นไปตามข้อ ก)

๒. บริษัทเล็ก ๆ อย่างเรา ไม่มีพนักงานคนไหนทำงานอยู่นาน ๆ หรือ เขาก็ใช้ เป็น**ทางผ่าน**เพื่อไปทำงานในบริษัทใหญ่ๆกันทั้งนั้น (ความหมายเป็นไปตามข้อ ข)

การอ่านตีความคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย

การอ่านเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งเพราะจะช่วยเปิดโลกให้กว้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่านสารคดีหรือบันเทิงคดีก็ตาม ผู้อ่านควรจะอ่านข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจก็จะได้รับประโยชน์อย่างมากที่สุดในข้อความหรือเรื่องราวต่าง ๆ บางครั้งเราจะพบคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมาย ดังนั้นจึงควรศึกษาค้นคว้า หรือไต่ถามผู้ที่มีความรู้ถึงความหมายของคำเหล่านั้น ยิ่งอ่านมากขึ้นเท่าใดความรู้ก็

ยิ่งเพิ่มพูนมากขึ้นเท่านั้นและจะช่วยให้ทักษะการเขียนของเราดีขึ้นด้วย เพราะสามารถนำคำดังกล่าวมาใช้ ประกอบการเขียนให้น่าอ่านและมีคุณค่ามากขึ้น

ตัวอย่าง

ผู้ใหญ่บ้านมองหน้าซีดเซียวของลูกบ้านก่อนถามว่า “ แกแน่ใจนะว่า **ตีนแมว**ขึ้นบ้านแก ไม่ใช่ขโมยของ ไปขายเอง แล้วบอกเมียว่าถูกขโมย ”

“ โธ่ ผู้ใหญ่ ฉันจะไปโกหกทำไม ฉันมันโง่คร้ายจริง ๆ วันก่อนเข้าไปในตลาดตันโดน**มือกา** ล้วงกระเป๋าเสื้อหยิบตั้งค์ค่ากับข้าวไปอีก”

“เออ ๆ แกไปรดน้ำมนต์บ้างก็ดีนะ” ผู้ใหญ่บ้านสรุปอย่างอ่อนใจ

ตีนแมว เป็นคำเปรียบเทียบ หมายถึง ผู้ร้ายที่ย่องเบายิ่งกว่าแมว

มือกา เป็นคำเปรียบเทียบ หมายถึง ผู้ร้ายที่หยิบหรือล้วงของของผู้อื่นได้แนบเนียนราวกับมือทา

ด้วยกา